

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

EM2019/147

Tillie Martinussen

30. september 2019

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2019 om ændring af Inatsisartutlov om Børnetalsmand og Børneråd. (Ændring af udpegningsperioden for Børnetalsmanden og medlemmer af Børnerådet)
(Naalakkersuisoq for Sundhed, Sociale Anliggender og Justitsområdet)

Vi skal skabe en ny værdi, nemlig; at alle samfundets børn er vores børn og vores ansvar. Uanset om vi har født dem eller ej. Alle børn her i landet er vores børn.

Hvis vi antager denne anskuelse, så kan vi ikke blot råbe forældreansvar, og tage den derfra. Børn er vores allervigtigste ressource, og bør være denne lovgivende forsamling's allervigtigste indsatsområde.

Uden sammenligning.

Samarbejdspartiet vil blive ved med at råbe det fra enhver fjeldtop, alle steder, i alle lande, for alle børn, så længe vi er til:

Alle børn har RET til et trygt liv. Alle børn har RET til varme, kærlighed, nærvær, udvikling, at leve et liv uden sult, med adgang til uddannelse, med adgang til trygge rammer, fri for overgreb, vold, og had.

Vi skal ikke kollektivt som samfund pege fingre af forældrene til sårbare og udsatte børn, vi skal ikke kollektivt som samfund nogensinde opgive et eneste af vore børn, og vi skal kollektivt set, tage ansvar og tage fat.

Børn og unge går i denne lønningsweekend endnu en gang på gader og stræder, flygter fra ustabile hjem, mangler et sted at overnatte, mangler hjerter at tage hjem til, som beskytter dem, elsker dem og giver dem mad og søvn. Som består af trygge voksne. Som er ansvarlige voksne. Som hjælper dem.

De skal have tag over hovedet, adgang til søvn, kærlighed, empati og mad. De skal have hjælp. Nu.

Tak til Børnetalsmandsinstitutionen og børneforkæmpere

Tak til Børnetalsmanden og dennes medarbejdere for utrætteligt at sætte børn og unge på dagsordenen i landet. I er hjertets krigere.

En særlig tak til jer derude, rundt omkring i landet der støtter børns rettigheder, og alle I andre forkæmpere for børn og unge. I baner vejen for fremtiden.

Mødre, fædre og familier der magter kærlighed og beskyttelse til jeres børn. Plejefamilier, akutanbringelser og ledere af institutioner og disses medarbejder. Tak fordi I er med til at gøre hverdagen for børn og unge bedre.

Tak til vort politi, sundhedsvæsen, pædagoger, socialpædagoger, barnehjælpere, lærere, ufaglærte, sportsudøvere og alle jer andre der arbejder med, og hjælper, og kæmper for vore udsatte og sårbare børn og unge. Og særligt tak til alle jer der kommer med idéer, indspark, og som aktivt kæmper sig igennem samtalerne i biler, omkring middagsborde, og i fritiden, om, hvorfor udsatte børn og unge er vores vigtigste emne politisk og som samfund. I kæmper også en vigtig sag, og tager jeres tørn.

Særligt tak til jer, som magter at stå frem med egen historie for at sætte børns ret til et liv fri for omsorgssvigt, seksuelle overgreb og vold. Og som siger fra overfor os politikere, når vi ikke gør nok! Tak!

Fra min egen livshistorie som ikke altid har været let, som involverede anbringelse på børnehjem i plejefamilie, og en helingshistorie for min egen familie, hvor vi nåede hinanden og kærligheden igen,

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

kommer min tak fra et oprigtigt og ærligt sted.

Det er styrken i alle de mennesker vi møder på vores vej, der i sidste ende afgør om vi ender i succes, eller armod.

Det er redskaberne som vi som politikere afsætter til vore sårbare og udsatte borgere, der afgør, om der er kvalificeret og empatisk hjælp at få. Det er vi nødt til at tage alvorligt.

Det gøres bedst i fællesskab, med udgangspunkt i viden og forskning, tilsat empati og varme.

Det er Børne-, og Handicaptalsmandsinstitutionerne et fremragende eksempel på. Men der er endnu lang vej at gå.

Sårbar opvækst skaber sårbare voksne

Det burde ikke være et privilegie at være opvokset i en tryk barndom. Men det er det.

Det er muligt at skabe succes for alle de børn og unge der i dag, står derude, og har en brudt familiehistorie, som har traumer, voldsomheder og PTSD, som er slået itu.

Det er ikke bare muligt, men nødvendigt at hjælpe dem med at lime stykkerne sammen, og at fortælle dem at revnerne, er der hvor solskinet lettest slipper ind.

Det er Børnetalsmanden, og alle andre børneforkæmpere med til at skubbe på bliver en realitet. Og der er ingen vigtigere opgave for os som politikere her i salen, som at sikre vores allerstørste potentiale; børnene, og dermed vor egen fremtid.

Vi kan systematisk opstille rammer som enten gør, at de vælger en tung fremtid, selvmord, kriminalitet, misbrug eller videreførelse af negativ social arv. Eller systematisk opstille rammer, som opsamler så mange som muligt, og muliggør et liv med god uddannelse, succes, fremgang og samfundsansvar.

Det er egentlig så enkelt, og så kompliceret som det.

Vore bestræbelser afgør fremtiden for vore sårbare børn og unge, og hvor hurtigt vi gør disse bestræbelser til en topprioritet afgør, hvor mange flere sårbare børn og unge vi lader glide imellem fingrene på os.

Vi skal gribe børnene med det samme

Vi er ganske enige i dette fornuftige forslag. Enhver udpeget Børnetalsmand, har en kæmpe, og vigtig opgave i samfundet.

Arbejdet medfører brud med tabuer, brud med tavshed og indgående arbejde med børn og unge, som kan slå børnetalsmandens og børnetalsmandens medarbejders hjerter i 1.000 stykker.

De ser, hvad vi kollektivt som samfund ikke ser.

Børnetalsmandsinstitutionen og andre myndigheder, fortæller at der findes børn og unge der går i skole eller på institution med blå mærker, blå øjne, med kønssygdomme, og nogle som sultne, beskidte eller søvndepraverede. Små børn, som beder indtrængende om hjælp.

Børn som - tilbageholdene måske - fortæller om vold og overgreb, om voksne der forgriber sig på dem.

Og så er der de børn der ikke fortæller om det.

Men som skal have lov og mulighed for at slippe disse mørke, og altødelæggende hemmeligheder, og fortælle om det.

De skal gribes i det sekund børn bryder den næsten umenneskelige barriere det er, at fortælle om forhold hos mor og far der ikke er gode, eller udlevere en voksen som behandler dem dårligt eller begår overgreb på dem.

Som barn er det en næsten ufattelig styrke de skal finde frem, for at sige noget.

Den styrke skal samfundet tage alvorligt, og der skal handles så hurtigt som overhovedet muligt, når

SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET

sådanne ting fortælles.

Ikke som nu hvor sagsbehandling tager alt for lang tid, og hvor voksne som også fortæller om den slags, ikke som nu, hvor vi ikke kan anbringe alle i sikre rammer, i overgrebsfri zoner i midlertidige anbringelsessteder, og hvor vi ikke kan finde løsninger på behovene hos disse børn. Vi er nødt til at blive ved, i højt tempo, indtil vi har mulighederne.

Der skal være velfungerende anvisningsmodeller for de personer der arbejder med børn og unge.

Det er ganske enkelt en national katastrofe vi står midt i med børn og unge der har det svært, med meget få anvisningsmuligheder. Det MÅ og SKAL vi lave om på.

Slå ned på gerningsmændene med det samme – tilbud til dem

Vi skal simpelthen også til at slå hårdt ned på gerningsmændenes mulighed for at få adgang til børn eller voksne der indberetter.

Og vi skal slå voldsomt hårdt ned på forsøg på chikane, forfølgelse, og øge sikkerheden for ofre og underrettere i voldsom grad, med det samme, så beskyttelse står i forreste række, og efterfølgende tiltag i næste.

Muligheder for rehabilitering eller forebyggelse af krænkerer og voldsmænd, er der voldsomt behov for, og her kan vi også sætte ind fra politisk hold.

I England har man en rådgivningsenhed som potentielle seksuelle krænkerer kan benytte hvis de overvejer at krænke. Der er forsket en masse i, hvad der virker for at forebygge seksuelle krænkerer i at krænke, samt hvad der skal til af foranstaltninger, for dem hvor vi ikke kan forebygge.

Lad os se at komme i gang med dét arbejde.

Inspiration og løsningsmodeller

Endnu en gang skal vi opfordre til, at vi også begynder at forske i vore egne mønsterbrydere her i landet, som det er lykkedes at komme ud af dårlige opvækstbetingelser på en positiv måde.

Hvad gjorde de?

Hvorledes anvender vi denne viden til at styrke vore børn og unge, at skabe resiliens hos dem, og hvordan sikrede de i deres liv gode vilkår for, at de overlevede og overkom traumer i deres liv?

Det er da super interessant. Hvad virker og hvad gør ikke?

Hvordan får vi mennesker med livet itu, til at komme hele og sunde ud på den anden side?

Jeg har nævnt det før, og nævner det gerne igen:

Samarbejder vi her i Grønland kan udvikle, og finde inspiration i. Jeg er nødt til at begrænse mig her i oplægget, men nævner disse foreløbig:

Janus-centret i Danmark arbejder med forebyggelse af krænkelser på børn, for børn og unge der kan være i fare for at blive krænkerer.

Alternativ til Vold fra Norge, Sverige og Danmark, har meget effektive programmer til brug for voldsmænd der har behov for at komme ud af den onde spiral, og gode effektive metoder til at sikre børn og unge af voldsramte familier, at komme sikkert ud på den anden side, og ikke videreføre voldsspiralen.

Red Barnet Danmark har en chatfunktion hvor man online kan indsende bekymringer om overgreb. Måske Naalakkersuisut kan tage udgangspunkt i denne, og oprette en enhed på en hjemmeside, og i en chatfunktion der kan samarbejde med politi og sagsbehandlingsenheder, der kan reagere.

Undervisning om grooming af pædofile online og i virkeligheden, samt bekymrende adfærd på de digitale medier, og gode forholdsregler for børn og unge der færdes på disse, fremsatte jeg selv et forslag om i sin

**SULEQATIGIISITSUT
SAMARBEJDSPARTIET**

tid, som blev vedtaget, men hvor jeg endnu har til gode at se det udført.

Arbejde med sårbare unge piger og drenge, arbejde og undervisning om, at tale om sine følelser, om at støtte hinanden og skabe inkluderende fællesskaber findes der i hobetal af materiale om, herhjemme og i lande vi samarbejder med i Rigsfællesskabet og Norden.

Der er rig data og inspiration at hente i fællesskaber for børn og unge i oprindelige folks forum, samt masser af visdom at hente i mønsterbrydere.

Nedslående tal, men en mulighed for virkelig at gøre en forskel

Jeg hører nogen gange, at det er nedslående, at der er så mange børn og unge der har så forskellige problemer at slås med, så derfor er det svært at skabe tilbud.

Jeg vil vende bøtten om, og sige at vi har en helt unik mulighed for, at dette kan blive vor styrke.

Vi er ikke ret mange sjæle her i landet, men det betyder omvendt at vi kan skabe meget mere nære, specifikke handleplaner, som tager helt særlige indsatser for det enkelte barn i brug.

Vi kan – hvis vi vil – skabe helt exceptionelt gode rammer om børnene, og helt ufatteligt gode, detaljerede forløb. Det kræver blot at vi er villige til at investere tid, energi og viden i det.

Vi skal simultant forebygge og udbedre. Både i familierne, i sundhedsvæsen, uddannelsesvæsen m.v.

Blot fordi vi ikke har fantasi til hvad vi skal tage fat i, betyder det ikke at det ikke er muligt.

Styrke er inklusion, empati, kærlighed og kvalificeret hjælp

Grundlæggende har vi et samfund som ønsker det bedste for andre mennesker. Grundlæggende er vort samfund og særligt de unge, fulde af gode intentioner, og ønske om virkelig flammende at forandre vilkårene grundlæggende for vore børn og unge, særligt vore sårbare og udsatte børn og unge.

Det skal vi tage udgangspunkt i, og skabe community-aktiviteter som styrker dette bånd, og styrker vores fællesskab, forskønner vore omgivelser, og som skaber adgang til, at vi kan lytte til vore børn og unge.

De har virkelig gode input.

Og vi skal have redefineret som samfund, hvad styrke er.

Styrke er samtaler, at kunne løse konflikter fredeligt.

Styrke er omtanke, empati, inklusion, fællesskab.

Styrke er at søge sunde fællesskaber, at sige fra overfor mobning, eksklusion, at sige fra ved kønschauvanistiske udtalelser, at sige fra ved homofobi, og særligt at indberette vold, overgreb og at det er naturligt at have svært ved at tackle livet uden at man får den rette hjælp.

Styrke er også, at vi ser f.eks. vore hjemløse, alkoholikere, vore sårbare børn og unge, udsatte borgere i samfundet som vores allerstørste potentiale for, at løfte velfærd, arbejdsmarked, og levestandard i fremtiden. Hvis de får den rette, kvalificerede hjælp. Langt de fleste ved ganske enkelt ikke, at der er en vej ud af det. Men det er der.

Og livet kan blive så meget bedre end vore sårbare borgere, og vore sårbare og udsatte børn og unge i dag oplever, og endda kan forestille sig.

Børn og unge har ikke bedt om at komme til verden, men mange af dem forlader ved egen hånd denne verden som unge eller voksne, hvis de har fået for hårde betingelser med sig i opvæksten.

Vi har også lang vej at få med hensyn til oplysning, uddannelse og dannelse af vore familier derude.

Det er okay at have en hård opvækst med sig, det er okay at være sort og ked af det indeni. Det er okay at reagere på unaturlige omstændigheder, og det er okay at have det skidt.

**SULEQATIGIISITSISUT
SAMARBEJDSPARTIET**

Det er ikke okay, ikke at række ud efter hjælp, og det er ikke okay at hjælpen ikke er der.

Man skal ikke holde ud, selv om man skal holde ved.

Og vi fra politisk hold skal magte at tage opgaven op. Hvordan spiser man en blåhval? Bid for bid.

Opgaven kan synes stor, men den skal løses.

Ingen kan alene, sammen kan vi mest

Hvilket eget-ansvar kan vi med rimelighed forvente af vor befolkning og os selv som privat-personer?

Vi kan ikke forvente at forældre der ikke magter opgaven, kan selv.

Vi kan heller ikke forvente at de alle gerne vil.

Enten er de så skadede at de ikke er i stand til at løfte, eller de lever i så dårlige omstændigheder, at de ikke selv er i stand til at løfte byrden, og vi bør koncentrere os om programmer og forløb, der effektivt sætter ind overfor de specifikke problemer forældrene står med, og i sidste ende anbringe børnene hvis det er nødvendigt. Det kan redde deres sjæleliv og deres fremtid.

Men samtidig, skal vi også som samfund vænne os til nogle sunde vaner overfor hinanden og vores omgivelser.

Vi voksne er i dén grad rollemodeller.

Lad os tage den positive hat på, samles omkring emnet Børn og Unge, og erkende, at vi har brug for AL den hjælp vi kan få til at bedre vilkårene for vores fremtidige generationer.

Og ikke kun at tale om det her i Salen, men også leve det derude. Og afsætte penge, tid, ressourcer og håb til arbejdet.

Vi SKAL have knækket kurverne for udsatte børn og unge, og børn og unge som oplever overgreb, seksuelle overgreb og i omsorgssvigt og mistrivsel.

Deres fremtid afhænger af os her i Salen, men også af alle de gode mennesker vi har i vort samfund, der gerne står sammen, er frivillige, er plejeforældre, hjælper familier i nød, og som hver eneste dag står op, går på arbejde og dealer med de familier, børn og unge der ikke kan selv, og som har brug for hjælp.

Tak til Børnetalsmanden og det uvurderlige personale der står last og brast sammen.

I gør et formidabelt arbejde, og jeg håber at Handicaptalsmanden får samme vilkår.

Derfor vil jeg til sidst spørge Naalakkersuisut om de forventer at tage Handicaptalsmandens virke op til samme revurdering?

Med disse ord, indstiller vi nærværende til vedtagelse.

Og emnet Børn og unge, særligt sårbare og udsatte børn og unge, til at være vor tids vigtigste emne.